

Statens Arkivers forskningsårsplan for 2008

Forkortelser:

RAP = Rigsarkivet, Publikumsafdelingen

RAB&K = Rigsarkivet, Bevarings- og Kassationsafdelingen

LAK = Landsarkivet for Sjælland m.m., København

LAO = Landsarkivet for Fyn, Odense

LAV = Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg

LAÅ = Landsarkivet for Sønderjylland, Aabenraa

EA = Erhvervsarkivet, Århus

DDA = Dansk Data Arkiv, Odense

Navn: Nils G. Bartholdy, RAP		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Det danske kongevåbens betydning i politisk, dynastisk og kulturel henseende fra ca. 1194 til 1819 (1864)	De få monografier, der foreligger om emnet, er på flere punkter forældede eller misvisende. Der er tale om materialesamlinger uden dybtgående ræsonnementer, og de drager næsten ingen paralleller til tilsvarende fænomener i udlandet. Jeg lægger vægt på at bedømme det danske kongevåben i forhold til udenlandsk fyrsteheraldik.

Navn: Peter Birkelund, RAP		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Beslaglæggelse og konfiskation af ejendom under og efter besættelsen	1. Undersøgelse af tyske beslaglæggelser under krigen. 2. Konfiskation af tysk og japansk ejendom efter krigen.

2	Guide til besættelsestidens arkiver	Oversigt over arkiver og arkivalier vedr. besættelsestiden som befinder sig hos lokale, regionale og centrale arkivmyndigheder.
---	-------------------------------------	---

Navn: Michael H. Gelting, RAP		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Slægtssamfund og feudalsamfund i Norden og Europa, ca. 11.-13. årh.	Undersøgelser af slægtsrelationers og slægtssolidariteters rolle i de højmiddelalderlige samfund i Norden og Europa. Arbejdshypotesen er, at det stærke fokus på sådanne relationer i middelalderens lovbøger var et udslag af Kirkens indflydelse. I tillæg hertil overvejes over, i hvilken forstand de højmiddelalderlige nordiske og europæiske samfund fortsat kunne betegnes som "feudale" efter de seneste årtiers forskningsangreb på dette begreb.
2	Studier i de danske landskabslove.	Projektet, som er nært knyttet til projekt 1, falder i to dele: 1) Studier i de danske landskabsloves tilblivelse. Arbejdshypotesen er, at landskabslovene alle skal ses som produkter af eller forarbejder til kongelig lovgivning, og at de ændringer af retten, de indeholder, indførtes som følge af påvirkning fra kanonisk ret. 2) Medvirken til et kollektivt projekt med henblik på oversættelse af samtlige nordiske retsbøger fra middelalderen til engelsk. Dette projekt vil indebære en grundlæggende udredning af retsbøgernes juridiske terminologi og en revurdering af manuskriptgrundlaget for de eksisterende, kritiske tekstudgaver.

3	Den Sorte Døds virkninger på samfundet i det 14. årh., belyst ved slotslenet Maurienne (Savoyen).	På grundlag af et usædvanlig velbevaret og indholdsrigt regnskabsmateriale fra Maurienne søges det belyst, hvorledes den savoyiske forvaltning og den lokale befolkning tilpassede sig de nye vilkår, som pestens drastiske befolkningsreduktion skabte. Arbejdshypotesen er, at først pestens genkomst i 1361/62 tvang begge parter til at ændre deres forventninger fra genoprettelse af situationen før det første pestudbrud til en langvarig tilstand af knaphed på arbejdskraft.
4	Coping with the Black Death: Human Response to the Plague 1347-1370.	Samme arbejdshypotese som projekt 3, men udstrakt til Europa som helhed. Som følge heraf baseres undersøgelsen hovedsagelig på sekundær litteratur og trykte kildeudgaver.
5	Kristendommens historie i Danmark ca. 700-1200.	Udarbejdelse af første bind af en afløser for <i>Den danske Kirkes Historie</i> , i samarbejde med professor Else Roesdahl og lektor Jens Peter Schjødt. Målet er at skrive en fremstilling af det religiøse liv i Danmark og dets rammer i perioden på grundlag af den nyeste forskning. Forgængerværkets fokusering på de institutionelle rammer og på det politiske liv søges nedtonet.

Navn: Erik Gøbel, RAP	
Nr.	Projekttitel
	Kortfattet problemstilling

1	Danmarks økonomiske og sociale historie, med særligt henblik på handel og søfart og tropekolonier	Jeg skal bl.a. i gang med: 1) at analysere de danske slavefarter fra Afrika til Vestindien (til konference i London i juni 2008) 2) at lave arkivguide til vore ostindiske samlinger (à la min tidligere vestindiske guide) 3) at skrive noget om Trankebar (til Nationalmuseets Trankebarinitiativ)
2	Øresundstoldens historie	Jeg regner med bl.a. at skulle være konsulent for de nederlændere, som er ved at rejse penge til at inddatere
3	Slavehandelsforordningen af 1792	Rejsning af fondsmidler til trykning; korrekturlæsning

Navn: Anette Jensen, RAP		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	Forligskommissionernes oprindelse, etablering og virke 1795-1857	Undersøgelsen skal kaste lys over den tidlige del af forligskommissionernes historie, fordi kommissionerne er stort set ubeskrevet i administrationshistorien og forligelseskommissionernes arkiver benyttes sjældent, selvom de giver mulighed for at komme tæt på 1800-tallets mennesker og deres hverdagskonflikter. Der sættes fokus på kommissionernes oprindelse, etablering og virke. Projektet ses i et internationalt perspektiv, da forligsmægling som metode til konfliktløsning kendes andre steder fra Frankrig, England og de vestindiske øer. Den aktuelle interesse for at løse konflikter ved mægling gør det særdeles relevant at få sat historisk perspektiv på emnet.

Navn: Tyge Krogh, RAP		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Sin, repentance, atonement and salvation. Murders in order to die in the 18 th Century	Med udgangspunkt i selvmordsmord diskuteres religiøse kulturers indflydelse på strafferetten

Navn: Birgitte Possing, RAP		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Bodil Koch	Dobbeltrollen som politiker og intellektuel
2	Netværket The Making of Biographies in Popular and Academic Culture	Biografisk de- og rekonstruktion
3	Historisk biografi om filologen og den energiske, videnskabelige igangsætter, stifteren af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, dr.phil. Lis Jacobsen (1888-1961)	

Navn: Else Hansen, RAB&K		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Dansk universitetspolitik 1945-1975	Dansk universitetspolitik var også i årtierne inden det såkaldte studenteroprør i 1968 præget af strategiske diskussioner om studierne rette indretning, deres finansiering og indhold. Det er projektets formål at vise bredden i den kritiske diskussion af universiteternes rolle og funktion som den i hele perioden kom til udtryk gennem debatindlæg, interne diskussioner, kommissionsarbejde og korrespondance mellem ministerium og institutioner, organisationer og enkeltpersoner. Diskussionerne om universitetspolitik vil inddrage temaer som: Forskydning fra kulturholdninger til nytteholdninger; Studierne indretning og stillingsstrukturen ved universiteterne; Vækst i antallet af universitetsstuderende; Oprettelse af nye universiteter; Relationen mellem stat og universiteter, universitetsautonomi og statslig planlægning.

Navn:
Leon Marker Tang Jespersen, RAB&K

Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Gamle og nye eliter. Strukturændringer i 15-1600-tallets Danmark, set i et nordisk perspektiv*	En antologi med punktundersøgelser, der relateres dels til samfundsmæssige strukturændringer, dels rummer en komparation med forhold i Sverige.
2	Krapperrup og dets ejere i dansketiden 1658/1660	En godshistorie, der relateres til samfundsmæssige strukturændringer
3	Aktstykker og Oplysninger til Rigsrådets og Stændermødernes Historie	Kildeudgave med kilder, der belyser Danmarks politiske historie 1653-1660
4	E. Ladewig Petersen antologi	Kildeudgave med udvalgte arbejder af prof. E. Ladewig Petersen, med en historiografisk indledning
5	Rigets indtægter og udgifter	Kildeudgave med overslag (budgetter) over rigets indtægter og udgifter 1608-56, der belyser politiske og statsfinansielle forhold i første halvdel af 1600-tallet

Navn: Jørgen Mikkelsen, LAK		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	De danske byers historie, bindet om perioden 1720-1870	En sammenfattende karakteristisk af de danske byers udvikling i perioden. Der lægges bl.a. vægt på at beskrive de forskellige udviklingstendenser i kongerigets provinsbyer. Blandt de særligt undersøgte emnefelt er en samlet analyse af erhvervsstrukturerne i købstæderne i 1801 (på grundlag af erhvervskodninger af "den elektroniske folketælling" for dette år).
2	Kilder til dansk forvaltningshistorie, bindet: Efter bemyndigelse	
3	Europæiske urbanisering og bysystemer indtil ca. 1800 – en oversigt over nyere forskning	En fremstilling, der bl.a. giver en oversigt over bydefinitioner, urbaniseringens hovedfaser og de vigtigste teorier om udviklingen af bysystemer. Bogen bygger i helt overvejende grad på litteratur fra tiden efter 1980.

Navn: Erik Nørr, LAK		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Samfundsplanlægning i 1950'erne. Tradition eller tilløb til 1960'erne	Statens Arkivers fællesprojekt om 1950'erne. Mit delprojekt er: Hvorfor blev skoleloven af 1937 først gennemført i 1950'erne og 1960'erne?
2	Den danske realskoles historie	Fællesprojekt iværksat af Dansk Privatskoleforening og Dansk Skolemuseum. Første samlede fremstilling af realskolernes historie.
3	Grænseland og udviklingsområde. Sønderjyllands historie 1945-1972	Statens Arkivers fællesprojekt. Mit delprojekt drejer sig om centraliseringen af folkeskolen og adgangen til højere undervisning og videreuddannelse i Sønderjylland i perioden 1945-72
4	Efter bemyndigelse	Statens Arkivers fællesprojekt. Bind 3 af værket de forvaltningshistoriske kilder. Medredaktør og bidrager med afsnittet om skole og uddannelse 1920-70
5	Ansættelse af præster og provster på Færøerne 1850-1910	Fællesprojekt mellem arkivarer i Danmark, Færøerne, Grønland og Island om udgivelse af en forvaltningshistorisk antologi
6	Genudgivelse af Gliemanns Atlas over hertugdømmet Slesvig	Fællesprojekt sammen med Gerret Schlaber og Carsten Porskrog Rasmussen. Jeg bidrager med et kapitel om Theodor Gliemann og hans topografiske og kartografiske virksomhed.
7.	Stillingsbesættelser ved Universitetet 1788-1920	Fortsat fra tidligere forskningsplanperiode
8.	Oscar Meulengrachts beretninger fra den danske kirke i Tandil (Argentina) til biskop Martensen 1878-81	Den første danske præst i Argentina og hans virksomhed blandt indvandrere, katolikker og indianere.
9.	Kristendommens historie i Danmark (ny dansk kirkehistorie i 10 bind)	Skal bidrage til bind 8, som omfatter perioden 1850-1900. Afhængig af finansieringsmuligheder

Navn: Karl Peder Pedersen, LAK		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	På sporet af forbryderen.	Kriminalefterforskningens historie i København 1800-1863

Navn: Peter Fransen, LAO		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	Hårdt belastede ungdomskriminelle 1933-1973	<p>Hvad var baggrunden for af unge mellem 15 og 21 i 1933-1973 kunne idømmes en delvist tidsbestemt straf – en straf der skulle kombineres med opdragelse og uddannelse med andre ord ønsket om normalisering. Inspireret af sociologen Stanley Cohens arbejder analyseres spørgsmålet ud fra den organiserede måder, hvorpå samfundet reagerer på adfærd og mennesker, det betragter som afvigende, problematiske, bekymrende, truende, besværlige eller på anden måde uønskede. Bogen falder i tre kronologiske hovedafsnit nemlig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1933-1949. Pionerårene og den relative succes • 1950-1965. Belægningsmæssig storhedstid - trods værdikrise og tvivlsomme resultater. • 1966-1973. Ungdomsfængslets sidste år. Desillusion indad til og politisk pres udefra. <p>Bogen vil bygge på arkivstudier fra alle de centrale offentlige aktører, der har beskæftiget sig med emnet</p>
2	Sønderjylland og Europa	Delprojektet under Grænseland og udviklingsområde - Sønderjyllands historie 1945-1972

3	Rambøll – en historie i billeder	Med udgangspunkt i konkrete ingeniørprojekter som Rambøll Gruppen eller forgænger firmaer har været involveret i fortælles 75 enkelt historier. Med virksomhedens enkelthistorier som kombinationsenhed fortælles både den generelle historie om de nordiske landes modernisering og udvikling frem til i dag, den moderne teknologis historie og de særlige nordiske kendetegn samt naturligvis Rambøll Gruppen og gruppens virksomheders specifikke rolle. Bogen vil således ikke fremstå som tilfældige historier, men indgå i en samlet fortælling, der tager de moderne samfunds forskellige facetter op til behandling via de bygninger, strukturer, genstande og teknologier, som virksomheden har medvirket til at skabe.
---	----------------------------------	---

Navn: Jesper Thomassen, LAO		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	De delte byer	Analyse af byudviklingen i Haderslev, Aabenraa og Tønder ca. 1500-1700

Navn: Merete Bøge Pedersen, LAV		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Løst sagte fruentimmer i Viborg Tugthus	Retshistorisk skitse af lovhjemmel og straffesystem
2	Forbrydersker i Danmark 1863-1919	Lovgrundlag for straf, strafferammer og politiets praksis
3	Prostitution i Danmark 1874-1906	Hvem var de prostituerede, hvordan blev den reglementerede prostitution administreret, hvordan var synet på de offentlige fruentimmere?

Navn: Steffen E. Jørgensen, LAV		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	Store planer, store resultater? Om langsigtet trafikplanlægning i Danmark fra 1930'erne til 1973.	Der planlægges en bog om den langsigtede planlægning af Danmarks trafiknet fra midt i 1930'erne til olie- og energikrisen og PPII's udgivelse i 1973. Formålet er at påvise forandringer i de trafikpolitiske målsætninger gennem fire årtier – især skiftet fra en jernbaneorienteret til en bilorienteret trafikpolitik. Det er antagelsen, at trafikplanlægningen i 1950'erne og 60'erne var blandt centraladministrationens mest ambitiøse og vellykkede forsøg på langsigtet planlægning.
2	Vejle Amts politiske historie 1867-1970. Fra en kommunalreform til en ny kommunalreform.	Bidrag til værk om Vejle Amts historie fra 1660 til 2006. Der vil blive satset på at undersøge amtsrådets politiske spillerum i forhold til på den ene side kommunerne og på den anden ministerierne og centraladministrationen.
3	Statens havne – egnsudvikling og kommerciel havnedrift. Statshavnenes rolle for dansk havnevesen, fiskeri og skibsfart, 1868-2001	Der fokuseres især på statens indsats for fiskerierhvervets fremgang. Debatten forud for starten på anlægsarbejderne er vigtig til belysning af statens motiver til at påtage sig store havneanlæg. Ligeledes kan en sammenligning mellem anlæg og drift af statshavne, kommunale og private havne belyse hvordan den statslige indsats måler sig med den private.

Navn: Jesper Overgaard Nielsen, LAV		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	Den russisk-ortodokse kirke i Danmark	Den russisk-ortodokse kirke som case for udvikling af mindre trossamfund før og efter indførelse af religionsfrihed.

Navn: Annette Østergaard Schultz, LAV		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	Norges Providering	Skal indgå i værk om samspillet mellem Nordjylland og Norge 1807 (-1814)
2	Adoptiv- og plejebørn i Danmark	Adoptiv- og plejebørns juridiske og sociale status samt synet på adoption og adoptiv- og plejebørn perioden 1750- (1956) 2000
3	Vejle Amt 1796-2006	Et bidrag hertil om amtsrådets første år 1842-1867

Navn: Morten Andersen, LAÅ		
Nr.	Projekttitel	Kortfattet problemstilling
1	Sønderjyllands Erhvervsråd 1949-70	Sønderjyllands Erhvervsråd som dynamo i den sønderjyske egnsudvikling
2	Regional- og egnsudviklingspolitik 1945-70	Komparativ analyse af egnsudviklingen i to danske regioner: Sønderjylland og Fyn

Navn: Leif Hansen Nielsen, LAÅ		
--	--	--

Nr.	Projekttitle	Kortfattet problemstilling
1	De tyske flygtninge i Nordslesvig 1945-1949	I 1945 var der over 20.000 tyske civile flygtninge i Nordslesvig, omkring halvdelen var privat indkvarteret. Derved adskilte situationen sig grundlæggende fra situationen i det øvrige land. Omdrejningspunktet i projektet vil være en beskrivelse af de specielle forhold i landsdelen samt en beskrivelse af, hvorledes administrationen taklede samme.
2	Liefergemeinschaft	Liefergemeinschaft og DBN's betydning for mindretallet og værnemagten 1940-1945
3	Grænseland og udviklingsområde - Sønderjyllands historie 1945-1972	I antologiform at bringe Sønderjyllands historie forbi 1945. Mine bidrag vedrører "Sønderjylland under den kolde krig" (bl.a. skift i fjendebilleder) og, sammen med Kim Furdal, "Administrative ændringer i lokaladministrationen"
4	Et centralsted for udforskningen af Sønderjyllands historie. Landsarkivet for Sønderjylland gennem 75 år, 1933-2008	Et jubilæum. Mine bidrag vedrører landsarkivets forgængere samt perioden 1933-1960.

Navn: Hans Schultz Hansen, LAÅ		
Nr.	Projekttitle	Kortfattet problemstilling
1	Sønderjyllands historie 1815-1918	En sammenfatning med særlig vægt på flg. tre problemstillinger: Slesvigs nationalisering, den begyndende demokratisering og den økonomisk-socialt modernisering
2	Mindretal og flertal i Sønderjylland 1945-1973	En analyse af forholdet mellem det danske flertal og det tyske mindretal i Sønderjylland (Nordslesvig): Mellem mindretal og stat, mellem de nationale grupperinger, mellem folk lokalt

3	Et centralsted for udforskningen af Sønderjyllands historie. Landsarkivet for Sønderjylland gennem 75 år, 1933-2008	Et jubilæumsskrift. Mine bidrag vedrører perioden 1960-2002
4	Engelsk sammenfatning af disputats m.m.	De nationale bevægelser i Nordslesvig og Flensborg ca. 1840-1848 med særlig henblik på deres forhold til moderniseringen

Navn: Jørgen Fink, EA		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Dansk erhvervshistorie 1848-2007	En sammenfattende fremstilling
2	Den danske fødevarer sektor siden 1973 i et markedsøkonomisk perspektiv	

Navn: Kenn Tarbensen, EA		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Holdninger til multinationale virksomheder i Danmark 1945-1972	En analyse af udviklingen i synet på udenlandske investeringer i Danmark efter 2. Verdenskrig hos politikere, myndigheder, erhvervsorganisationer m.fl.
2	Studier i direkte udenlandske investeringer i Danmark i 1900-tallet	Undersøgelse af forskellige delaspekter, herunder lovgivning, administration m.v.

Navn: Anne Sofie Fink Kjeldgaard, DDA		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Indvandrere – fulgt i forskning og undersøgelser	Analyse af survey-undersøgelser vedr. etniske minoriteter mhp. afdækning af kvalitative skift i fokus og emner over tid.

2	Spørgeskemaet til historisk indsigt	Præsentation af, hvordan spørgeskemaundersøgelser kan bidrage til kvalitativ forståelse af den nære fortid med udgangspunkt i konkrete eksempler fra ph.d.-afhandling.
3	Sekundær analyse af eksisterende kvantitative data (kort projektbeskrivelse som bilag)	Diskussion af sekundær analyse som disciplin i dansk versus international kontekst.

Navn: Hans Jørgen Marker, DDA		
Nr.	Projektitel	Kortfattet problemstilling
1	Danske priser og lønninger 1600-1650	På grundlag af en samling af priser og lønninger fra faktiske transaktioner i perioden produceres et bidrag til konjunkturanalysen
2	Folketællingen 1801	Efter en systematisering, rensning og kodning af den maskinlæsbare udgave af folketællingen 1801 produceres et sæt befolkningstabeller